

## KIRJALLINEN KYSYMYS 541/2003 vp

### Kiinteistöverolain 13 a §:n tulkinta

#### *Eduskunnan puhemiehelle*

Kiinteistöverolakiin on vuosikymmenen kuluessa tehty joitakin muutoksia. Yksi näistä muutoksista on säättämisen jälkeen lisätty 13 a §, joka sisältää säännökset yhdistys- ja seurantalojen veroprosenteista. Kunnanvaltuusto voi tämän mukaan määrätä maamiesseuran, nuorisoseuran ja työväenyhdistyksen kiinteistöveroprosentin 0,2 prosenttia alemmaksi, jos rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Pykälässä tarkoitetuissa rakennuksissa voidaan prosentiksi määrätä siis myös 0,00.

Kunnanvaltuusto päättää siis prosenteista ja veronviranomaiset siitä, keiden omistamiin taloihin säännöstä sovelletaan.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä VaVM 17/1998 vp on laajasti käsitelty pykälän tarkoitusta erityisesti erilaisten yhdistysten ja yhteisöjen saamiseksi tältä osin tasapuolisen kohtelun piiriin.

Hallituksen ko. esityksen HE 29/1998 vp käsitellyssä täysistunnossa käytettiin useita valiokunnan kantaa tukevia ja selventäviä puheenvuoroja. Mm. ed. Kallis: "Kun salissa käytetyillä puheenvuoroilla on merkitystä lain tulkintaan, niin haluan vielä kerran korostaa sitä, että oikeastaan kaikissa puheenvuoroissa, joissa on puhuttu yleishyödyllisistä yhteisöistä, on todettu että jaosto, valiokunta ja eduskunta tarkoittavat myös uskonnollisia yhdyskuntia. Tämä sen johdosta, että 13 a § on muotoiltu niin, että viitataan tuloverolain 22 §:ään, jossa mainitaan nämä yleishyödylliset yhteisöt. Kun on olemassa Verohallituksen ohje tai päätös vuodelta 96, jossa todetaan, että maakunta, kunta, uskonnollinen yhdys-

kunta ei ole tuloverolain 22 §:ssä tarkoitettu yleishyödyllinen yhteisö, voi tulla ongelmia, kun tätä kiinteistöverolakia tullaan soveltamaan. Mutta niin kuin olen todennut, kaikissa puheenvuoroissa joissa on käsitelty tätä asiaa, on käynyt selvästi ilmi, että eduskunnan yksiselitteinen tarkoitus on se, että nämä kuuluvat siihen ryhmään."

Ed. Saarinen: "Haluan verojaoston jäsenenä vahvistaa sen mielipiteen, jonka edustaja Kallis äskesi esitti. Sitä verojaosto mietintöä sorvatesaan on tarjoittanut ja tarkoitti. ..."

Ed. R. Ojala: "Edelleen haluaisin todeta hyvänä päätöksenä 13 a §:n uuden kirjoitustavan. Tämä selventää asiaa huomattavasti ja helpottaa kunnan päättäjien asemaa, kun he tekevät päätöksiä siitä, mitkä kiinteistöt voidaan kokonaan kiinteistöverosta vapauttaa, asettaa urheiluseurat, työväenyhdistykset ja erilaiset aatteelliset järjestöt samaan asemaan ja se on aivan paikallaan."

Ed. Kallis: "Lain tulkintaan kuuluu selvittää, mikä on lainsäätäjän tahto. Kun on herännyt keskustelua siitä, onko lainsäätäjän tahto tässä tapauksessa se, että uskonnolliset yhdyskunnat ja yhdistykset kuuluvat yleishyödyllisten yhteisöjen ryhmään, mielestäni keskustelun aikana on käynyt varsin selvästi ilmi mikä on lainsäätäjän tahto. Vasemmalta laidalta ed. Uotila, sosialidemokraatit ed. R. Ojalan suulla, keskustan edustajat Ala-Nissilä ja Pekkarinen, kaikki, jotka ovat jotakin tästä lausuneet, ovat todenneet, että tähän ryhmään kuuluvat myös uskonnolliset yhdyskunnat ja uskonnolliset yhdistykset. Ei pitäisi syntyä

tämän jälkeen mitään erimielisyyttä eikä tulkin-  
taa siitä, kuuluvatko ne vai eivätkö kuulu."

13 a §:n tulkinnasta ja tarkoituksesta on ole-  
massa edellä olevasta huolimatta kuitenkin epä-  
selvyyttä ja kirjavuutta. Erilaisten seurakuntien  
taloihin on hyväksytty kiinteistöveroksi nolla  
prosenttia. Toisaalta on myös lääninoikeuden  
päättös tai päätöksiä, joissa nollaprocentin sovel-  
taminen yleishyödyllisyyden kannalta edellisten  
kanssa identtisiin taloihin on hylätty.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjär-  
jestyksen 27 §:ään viitaten esitämme valtioneu-

voston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seu-  
raavan kysymyksen:

*Onko hallitus tietoinen kiinteistövero-  
lain 13 a §:n tulkinnassa käytännössä  
esiintyneistä eduskunnan ko. pykälän  
säättämisen yhteydessä ilmaiseman tah-  
don ja tarkoituksen toteutumisen vastai-  
sista epäkohdista ja*

*miten hallitus aikoo toimia, että lainsää-  
täjän tahto toteutuu?*

Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 2003

Reino Ojala /sd  
Matti Saarinen /sd

### ***Eduskunnan puhemiehelle***

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainituksa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitannut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Reino Ojalan /sd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 541/2003 vp:

*Onko hallitus tietoinen kiinteistöverolain 13 a §:n tulkinnassa käytännössä esiintyneistä eduskunnan ko. pykälän säätämisen yhteydessä ilmaisevan tahdon ja tarkoituksen toteutumisen vastaisista epäkohdista ja*

*miten hallitus aikoo toimia, että lainsäätäjän tahto toteutuu?*

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Kiinteistöverolain 11 §:ssä säädetään yleisestä kiinteistöveroprosentista, jota sovelletaan kaikkiin veronalaisiin kohteisiin ellei lain 12—14 §:stä muuta johdu. Yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi on määrättävä vähintään 0,50 ja enintään 1,00.

Eduskunnan aloitteesta lakiin lisättiin uusi yhdistys- ja seurantalons veroprosenttia koskeva 13 a §, jota sovellettiin ensimmäisen kerran vuodelta 1996 toimitettavassa verotuksessa. Sen mukaan poiketen siitä, mitä 11 §:ssä kiinteistöveroprosentin alarajasta säädetään, kunnanvaltuusto saattoi määrätä maamiesseuran, nuorisoseuran ja työväenyhdistyksen omistaman yhdistys- ja seurantalons kiinteistöveroprosentin 0,20 alemmaksi, jos rakennus oli pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Kyseiseksi kiinteistöveroprosentiksi voitiin määrätä myös 0,00.

Kiinteistöverolain 13 a §:n yhdistys- ja seurantalons kiinteistöveroprosentti muutettiin sit-

temmin myös Eduskunnan aloitteesta yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentiksi ja sen soveltamisala laajeni koskemaan kaikkia yleishyödyllisiä yhteisöjä. Vuodesta 2000 sovelletun 13 a §:n mukaan kunnanvaltuusto voi poiketa 11 §:ssä säädetystä alarajasta tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosenttia määritessään, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä.

Tuloverolain 22 §:n mukaan yhteisö on yleishyödyllinen, jos se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä, jos sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin eikä se tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voittoa-osuutena tai kohtuullista suurempaa palkkana tai muuna hyvityksenä. Kaikkien edellä mainittujen tunnusmerkkien on toteuduttava, jotta toimintaa voidaan pitää yleishyödyllisenä. Pykälän 2 momentissa on esimerkkiluettelo yleishyödyllisenä yhteisönä pidettävistä yhteisöistä, joten muutkin yhteisöt kuin siinä erikseen mainitut voivat olla yleishyödyllisiä. Toisaalta esimerkkiluettelossakin mainittu yleishyödyllinen yhteisö voi menettää yleishyödyllisyyden, jos sen tosiasiallinen toiminta ei vastaa alkuperäistä tarkoitusta.

Verotuskäytännössä on jo ennen nykyisen tuloverolain voimaantuloa vakiintuneesti katsottu, että seurakunnat ja uskonnolliset yhdyskunnat eivät ole yleishyödyllisiä yhteisöjä. Muut kuin uskonnonvapauslain nojalla rekisteröityneet uskonnolliset yhteisöt ovat aatteellisia yhdistyksiä. Vain näiden verotuksessa voi tulla sovellettavaksi tuloverolain 22 §:n yleishyödyllisiä yhteisöjä koskevat säännökset.

Tuloverolain 21 §:ssä on säädetty osittain verovapaista yhteisöistä, jotka suorittavat veroa kunnalle ja seurakunnalle tuloverolain 124 §:n 3 momentissa tarkoitetun tuloveroprosentin mukaan. Kyseisessä lainkohdassa mainittuja osittain verovelvollisia yhteisöjä ovat muun muassa evankelisluterilainen kirkko, ortodoksinen kirkkokunta sekä muu uskonnollinen yhdyskunta ja niiden seurakunta. Tuloverolaissa muulla uskonnollisella yhdyskunnalla tarkoitetaan uskonnonvapauslain nojalla rekisteröitynyttä uskontokuntaa. Muut kuin 21 §:ssä mainitut yhteisöt, myös yleishyödylliset yhteisöt kiinteistöistä saatua tuloa lukuun ottamatta, suorittavat veroa elinkeinotulostaan tuloverolain 124 §:n 2 momentissa tarkoitetun tuloveroprosentin mukaan. Siten sillä, miten uskonnollinen yhdyskunta on rekisteröitynyt, on merkitystä yhteisön verokohteluun. Tässä suhteessa rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta on tuloverolaissa yhdenmukaisesti uskonnonvapauslain kanssa rinnastettu evankelisluterilaiseen kirkkoon ja ortodoksiseen kirkkokuntaan.

Verotuksessa tuloverolain 20, 21 ja 22 §:ää on käsitelty siten itsenäisesti, etteivät tuloverolain 20 ja 21 §:ssä erikseen mainitut kokonaan tai

osittain verovelvolliset yhteisöt voi olla tuloverolain 22 §:ssä tarkoitettuja yleishyödyllisiä yhteisöjä. Myöskään yleishyödyllisten yhteisöjen veronhuojennuslakia sovellettaessa kokonaan tai osittain verovelvollisia yhteisöjä ei ole pidetty yleishyödyllisinä yhteisöinä.

Kiinteistöverotuksessa evankelisluterilaista kirkkoa, ortodoksista kirkkokuntaa sekä niiden seurakuntaa ja rekisteröityä uskonnollista yhdyskuntaa siten ei ole pidetty yleishyödyllisinä yhteisöinä. Sen sijaan muu kuin uskonnonvapauslain 2 luvussa tarkoitettulla tavalla rekisteröity uskonnollinen yhteisö voi olla yleishyödyllinen yhteisö. Hallitus katsoo, että kiinteistöverolakia on tulkittu lain sanamuodon ja tuloverotuksessa sovelletun verotuskäytännön mukaisesti Eduskunnan hyväksymässä muodossa, vaikkakin lausumia laajempaankin tulkintaan on esitetty. Voimassaolevan kiinteistöverolain 13 a §:n ja sen esitöiden perusteella lainkohtaa ei voida soveltaa kysymyksessä esitetyllä tavalla uskonnollisiin yhdyskuntiin, vaan soveltamisalan laajentaminen vaatisi uuden lainmuutoksen. Tällä hetkellä muutoksia ei ole vireillä.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2003

Toinen valtiovarainministeri Ulla-Maj Widenroos

### ***Till riksdagens talman***

I det syfte 27 § riksdagens arbetsordning anger har Ni, Herr talman, till behöriga medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsledamot Reino Ojala /sd m.fl. undertecknade skriftliga spörsmål SS 541/2003 rd:

*Är regeringen medveten om de missförhållanden som förekommit i praktiken vid tolkningen av 13 a § fastighetsskattelagen och som strider mot den önskan och avsikt som riksdagen uttryckt i samband med stiftandet av paragrafen i fråga och*

*vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att lagstiftarens önskan skall tillgodoses?*

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

I 11 § fastighetsskattelagen bestäms om en allmän fastighetsskatteprocentsats som tillämpas på alla skattepliktiga fastigheter, om ingenting annat följer av 12—14 §. Den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen skall fastställas till minst 0,50 och högst 1,00.

På initiativ av riksdagen fogades till lagen en ny 13 a § om skatteprocentsatsen för föreningshus. Paragrafen tillämpades första gången vid beskattningen för 1996. Enligt paragrafen kunde kommunfullmäktige, med avvikelse från vad som bestäms om den nedre gränsen för fastighetsskatteprocentsatsen i 11 §, bestämma att fastighetsskatteprocentsatsen för föreningshus ägda av lantmannagillen, ungdomsföreningar och arbetarföreningar skulle vara lägre än 0,20, om byggnaden huvudsakligen var i allmänt eller allmännyttigt bruk. Fastighetsskatteprocentsatsen i fråga kunde också bestämmas vara 0,00.

På initiativ av riksdagen ändrades sedan också fastighetsskatteprocentsatsen för föreningshus i 13 a § fastighetsskattelagen till en fastighetsskatteprocentsats för allmännyttiga samfund, och tillämpningsområdet för denna utvidgades till att gälla alla allmännyttiga samfund. Enligt den 13 a § som tillämpats sedan år 2000 kan kommunfullmäktige avvika från den nedre gränsen i 11 § när fastighetsskatteprocentsatsen för en byggnad ägd av ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § inkomstskattelagen och dess mark fastställs, om byggnaden på fastigheten huvudsakligt är i allmänt eller allmännyttigt bruk.

Enligt 22 § inkomstskattelagen är ett samfund allmännyttigt då det verkar enbart och omedelbart för allmän fördel i materiell, andlig, sedlig eller samhällelig bemärkelse, då dess verksamhet inte enbart gäller begränsade personkategorier eller då det inte genom sin verksamhet bereder dem som är delaktiga i samfundet ekonomisk förmån i form av dividend eller vinstandel eller i form av sådan lön eller annan gottgörelse som är större än skäligt. Alla ovan nämnda kännetecken skall föreligga för att verksamheten skall kunna betraktas som allmännyttig. I paragrafens 2 mom. ingår en lista med exempel på samfund som skall betraktas som allmännyttiga samfund, och därmed kan även andra än sådana samfund som separat nämns i listan vara allmännyttiga. Å andra sidan kan även ett allmännyttigt samfund som nämns i exempellistan förlora sin status som allmännyttigt om samfundets faktiska verksamhet inte motsvarar det ursprungliga syftet.

Redan innan den nuvarande inkomstskattelagen trädde i kraft har i beskattningspraxis av hävd ansetts att församlingar och religionssamfund inte är allmännyttiga samfund. Andra religiösa samfund än sådana som registrerats med stöd av religionsfrihetslagen är ideella

föreningar. Endast vid beskattningen av dessa kan bestämmelserna i 22 § inkomstskattelagen om allmännyttiga samfund bli tillämpliga.

I 21 § inkomstskattelagen bestäms om delvis skattefria samfund som betalar skatt till kommunen och församlingen enligt den inkomstskatteprocent som anges i 124 § 3 mom. inkomstskattelagen. De delvis skattskyldiga samfund som nämns i lagrummet är bl.a. den evangelisk-lutherska kyrkan, ortodoxa kyrkosamfundet och andra religionssamfund samt deras församlingar. I inkomstskattelagen avses med andra religions-samfund ett trossamfund som registrerats med stöd av religionsfrihetslagen. Andra samfund än sådana som nämns i 21 §, också allmännyttiga samfund med undantag för inkomst av fastighet, betalar skatt på sin inkomst av näringsverksamhet enligt den inkomstskatteprocent som anges i 124 § 2 mom. inkomstskattelagen. Med tanke på den skattemässiga behandlingen är det alltså av betydelse hur ett religionssamfund är registrerat. I detta hänseende har ett registrerat religionssamfund i inkomstskattelagen, på samma sätt som i religionsfrihetslagen, jämförts med den evangelisk lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet.

Vid beskattningen har 20, 21 och 22 § inkomstskattelagen behandlats självständigt så att

helt eller delvis skattskyldiga samfund som separat nämns i 20 och 21 § inkomstskattelagen inte kan vara sådana allmännyttiga samfund som avses i 22 § inkomstskattelagen. Inte heller när lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund tillämpats har helt eller delvis skattskyldiga samfund betraktats som allmännyttiga samfund.

Vid fastighetsbeskattningen har därmed den evangelisk-lutherska kyrkan, ortodoxa kyrkosamfundet och deras församlingar samt registrerade religionssamfund inte betraktats som allmännyttiga samfund. Däremot kan ett annat religiöst samfund än ett sådant som registrerats på det sätt som avses i 2 kap. religionsfrihetslagen vara ett allmännyttigt samfund. Regeringen answer att fastighetsskattelagen har tolkats i enlighet med lagens ordalydelse och den beskattningspraxis som tillämpats vid inkomstbeskattningen på ett sätt som riksdagen godkänt, trots att också uttalanden om en vidare tolkning har framförts. Med stöd av gällande 13 a § lagen om fastighets-skatt och förarbeten kan lagrummet inte tillämpas på religionssamfund på det sätt som föreslås i spørsmålet, utan en utvidgning av tillämpningsområdet skulle kräva en ny lagändring. För närvarande är inga ändringar aktuella.

Helsingfors den 9 december 2003

Andra finansminister Ulla-Maj Widenroos